

Pozsony környékének szedrei. Rubi posonienses.

Írta: } Gáyer Gy. (Szombathely).
Von: }

A Kis-Kárpátok csodálatosan gazdag *Rubus*-flóráját Sabransky, Holubys a magam kutatásai még ki nem mérítették s alaposan feltártnak csak azt a területrészt lehet tekinteni, mely Dévénytől Pozsonyon át Szentgyörgyig húzódik. Szentgyörgy s még inkább Bazin *Rubus*-flórájáról már csak gyér adataink vannak, a hegyvidék többi részének *Rubus*-flórája pedig jóformán ismeretlen. De még az átkutatott terület is időnkint meglepetésekkel szolgálhat. Mert a vágásokban, cserjésekben termő *Rubus*-ok fölé gyakran erdő nő, melynek árnyékában a vadszeder lappangó (*latens*) életmódra kényszerül, hosszú évekre eltűnik a szem elől, míg egyszer újabb erdővágás napfényre nem engedi.¹

Miudamelltt az eddigi kutatások is olyan alak sokaságot állapítottak meg s annyi kisebb-nagyobb endemismus jelenlétét derítették ki, hogy a további munka megkönnyítése végett szükségesnek mutatkozik az eddigi eredményeket áttekinthető formában összefoglalni.²

Ehhez képest először meghatározó kulcs alakjában tárgyalom a keresztezésre vissza nem vezethető ú. n. tőfajokat, aztán pedig felsorolom a hybridus eredetű alakokat. A két csoport összehasonlításából nyilvánvaló lesz, hogy amíg pl. egy nem messze eső vidéknek, a Semmeringnek *Rubus*-flórájában a kereszteződés nagyon kis szerepet játszik,³ addig itt az eredeti sokféleség mellett a fajkeveredésnek is nagy befolyása van az alakok sokaságára. Azonban itt sem egyenlően oszlik meg ez a hatás. A hegyi völgyekben, az erdei patakok mentén leginkább a tiszta tőfajok teremnek. A hybridus egyedek száma azonban mindjárt megszaporodik, mihelyt a napos lejtőkre lépve, a hegyek lábához közeledünk. Itt a szőlőművelés övében, a meleg és napot kedvelő *R. tomentosus* és *R. macrostemon* társaságában és alluviális *R. caesius* határvonalán ezeken a fajokon kívül keverékfajoknál egyebet alig találunk.

A sokféle hybridus alakot meghatározó kulcs keretébe illeszteni nem lehet. Egyes fajkeverékek (pl. *caesius* × *tomentosus*) alaksorozata szinte határtalan. Amellett némi gyakorlattal a

¹ Így a „Kis-Vödrievölgy“-ben, melynek egyik oldalán az erdőt 1914-ben letarolták, a következő években a patak mentén rendkívül buja *Rubus* vegetáció fejlődött, melynek számos tagja a vidéken eladdig ismeretlen volt.

² Ennek a synopticus munkának elvégzését dr. Zahllbrnekner Sándor múzeumi igazgató úrnak köszönöm, aki ismert szívességével módot adott arra, hogy Sabransky herbáriumát már a bécsi Hofmuseum herbáriumába való besorozása előtt használhassam.

³ Hayek, Verh. zool. bot. Ges. Wien, 1916, 440.

keverékfajok a tőfajoktól a legtöbb esetben könnyen megkülönböztethetők. Így a *caesius* következetesen átörökíti hybridus ntódaira lándzsás, kiszélesedő mellékleveleit, úgy hogy e helyeg jelenléte majdnem mindig *caesius*-eredetre vall. A *tomentosus*-nak a *Discolores* csoportbeli fajokkal való kereszteződését brachyandria és többé-kevésbé teljes sterilitas, sokszor az elefántcsontfehér (nem tiszta fehér) virág, sajátzerű szürkés- vagy sárgászöldbe hajló lombszínzet; a mirigyes szedrekkel való vegyülését az alul fehérlő levelek s a többnyire keskeny, sűrű és apróvirágú virágzatok; fajvegyüléseit általánosságban pedig csillagszörök gyakori előfordulása jellemzik. A *R. sulcatus*-nak vidékünkön nem ritka hybridjeit a *Discolores*-csoport fajaival a gyakran erősen leveles virágzat (inflorescentia perfoliata) erőteljes, többé-kevésbé felálló sarjak, alul molyhukat vesztő s zöldbe játszó levelek teszik feltünőkké, míg ellenben a csésze inkább a *Discolores* fehéresszürke színét viseli. Egyébként pedig a sterilitas kisebb-nagyobb foka a legtöbb hybridus eredetű *Rubus*-nak közös tulajdonsága.

Hogy Pozsony vidékén a mészhégyek (mint pl. a dévényi Nagytető) *Rubus*-flórája szegény s nagyobb részben hybridus alakokból áll, ellentétben a gránitos talaj gazdag *Rubus*-flórájával, már Sabransky megfigyelte s ez a tény hihetőleg ezeknek a síkság szélén álló mészhégyeknek a rendesnél is nagyobb fokú szárazságával függ össze.

1. Clavis specierum.

1. Folia¹ pinnata, subtus caotomentosa; petala parva, erecta: fructus ruber, rarissime luteus; germia velutina; drupeolae numerosae in drupam compositam a receptaculo sicco conico secedentem coalitae (in silvis montanis abunde, sparse etiam in pinetis alnetisque planitie Moravi fluvii . . . *idaeus* L.

Forma fructibus luteis sec. Bäumlér abunde supra Schienweg-Försterhaus (e cultura effugia?).

Folia palmata, ternata vel quinata rarissime septenata; fructus ater, interdum atosanguineus vel pruinosis; drupeolae numerosae cum gynophoro emolliente in drupam compositam a tori parte inferiore secedentem coalitae 2

2. Fructus pruinosi; turio teres, pruinosis, plerumque, debilis, ± glandulosus, aculeis parvis fere conformibus praeditus; folia ternata; stipulae lanceolatae; inflorescentia glandulosa; sepala post anthesin erecta (in nemoribus Dambii, in fossis et arvis vulgaris, raro locis petrosis, sic Pfaffenberg pr. Deutsch-Altenburg: Clusius) *caesius* L.

Fructus atrí, raro atosanguinei, non pruinosi; stipulae lineares 3

¹ semper folia *turionum* intelliguntur.

3. Aculei turionum aequales compressi, ad angulos dispositi; aciculi nulli; glandulae stipitatae nullae vel rariae (aut si copiosius adsunt in inflorescentia, deficiunt in turione) . . . 4

Aculei turionum vulgo valde inaequales; glandulae stipitatae in turione et in ramis \pm frequentes 17

4. Turiones suberecti, apice tantum curvati, angulati glabri; folia subtus viridia; inflorescentiae pauciflorae, subracemosae; sepala extus viridia, albomarginata; filamenta post anthesin patula; plantae eglandulosae (*Suberecti*) 5

Turiones arcuati, angulati, glabri vel pilosi; folia subtus albotomentosa, rarius cinerascens, inflorescentiae compositae apicem versus decrescentes; sepala extus tomentosa, filamenta post anthesin conniventia; plantae eglandulosae (*Discolores*) 7

Turiones angulati vel teretes; folia subtus viridia vel cinereotomentosa; sepala nonnunquam viridia; plantae saepe sparsim glandulosi; ceterum uti *Discolores* (*Silvatici*) 12

5. Aculei turionis breves conici, plerumque atropurpurei; folia 5—7-nata, argute serrata, foliolis infimis sessilibus; flores magni, albi; stamina stylos superantia; fructus atrosanguinei (V.!!, KV.!!, Ba!, DCs.!!)¹ *nessensis* W. Hall.¹
L. a. „Jegyzetek“-et.

Aculei turionum robusti, fructus atrii 6

6. Turiones angulati, nec sulcati; foliola saepe plicata, infima subsessilia; sepala post anthesin patentia; stamina stylos subaequantia (L.!!, DCs.!!) *plicatus* Wh. N.²

In ditone nostra tantum var. *rosulentus* (P. J. Mue11.) floribus intense roseis observatus.

Turiones sulcati, foliola infima breviter, sed manifeste petiolulata; sepala post anthesin reflexa; stamina stylis longiora (P.!!) *sulcatus* Vest.

7. Turio glaber vel pilosus, arcuatus; folia duriuscula, subtus dense canotomentosa, foliola omnia distincte petiolulata; pedunculi \pm patuli; petala lata (*Hedycarpi*) 8

Turio glaber, initio saepe rectiusculus vel in dumetis scandens; folia subtus cinereotomentosa; foliola infima breviter petiolulata; pedunculi \pm ascendentes; petala saepe angusta

(*Candicantes*) 10

¹ *Abbreviationes*: P. = ditio posoniensis, inter Pozsony, Récsé et Lamacs. — Pv. = vineta posoniensis. — V. = Vaskutacska völgye (Eisenbründtal). — KV. = Kis-Vödricvölgy (Kleines Weidritzal). — Z. = Zergehegy (Gemsenberg). — St. = Steinsätze. — Bo. = Bodinggraben. — S. = Sinut (Schienweg). — Sp. = Spitäler. — Rw. = Roter Weg supra Lamacs. — Pf. = Grosser Pfefferberg. — R. = Récsé (Ratzersdorf). — Sz. = Szentgyörgy. — Ba. = Bazin. — D. = Dévényi Nagytető (Thebner Kogel). — L. = Lozorno. — DCs. = Detreköcsütörtök.

² = vidi specim. sicca. — !! = ipse legi vel in natura observavi.

8. Folia pedato-quinata, supra glabra, subtus incana, acute dentata; inflorescentia aculeis copiosis rectis vix inclinatis munita; fl. intense rosei (sparse: Pv.!, V.!, D.!, L.!, DCs.!!)

bifrons V e s t.

Folia palmato-quinata, inaequaliter sat grosse dentata; inflorescentiae aculei, saltem inferiores, falcati 9

9. Planta robusta; turiones parce pilosi acute quinquangulares faciebus planis vel leviter concavis; folia supra viridia, glabra vel parce striguloso-pilosa; flores pallide rosei (abunde Pv.!, Sz.!, Ba.!, sporadice D.!!) . . . *macrostemon* F o c k e.

In umbrosis folia subtus virescentia, inflorescentia laxa, flores intense rosei: var. *viridescens* S a b r. Ceterum occurrit ssp. *lacertosus* S u d r e turionibus glabris distincte canaliculatis floribus albis (Pv.: Tümlerberg!!)

Minus robusta; folia supra + dense stellulato-pilosa, cinereo-*viridia* (juvenilia cinereotomentosa); flores pallide rosei vel albi (Pf., Sz. — Grinád) *moestus* H o l.

10. Altissimus, robustissimus; turio canaliculatus; folia supra glabra, subtus cinerea; foliolium terminale magnum, late ovatum, cordatum, acuminatum; inflorescentia multiflora ampla; flores magni; petala ovata alba vel pallide rosea (Haud raris: P.!! Ba.)

thyrsanthus F o c k e³

Variat: inflorescentia perfoliata . . . (R. *argyropsis* F o c k e: Pf.!!)

Plantae minus robustae; foliola minora, inaequaliter serrata; foliolium terminale basi emarginatum; inflorescentia saepe angusta; flores mediocres 11

11. Turio canaliculatus; folia tenuia, subtus subviridia; foliolium terminale latum, saepe fere orbiculatum; inflorescentia pauciflora angusta aculeis falcatis uncinatis praedita; petala ovata (sparse: V.!, Rv.!!) *Vestii* F o c k e⁴

Turio angulatus; folia vulgo discoloria; fol. terminale anguste ovatum vel ovatooblongum; inflorescentia angusta laxa aculeis parum curvatis; petala ovato-oblonga, alba (frequens P.!! Sz.!, Ba.!, L.!, DCs.!!) *candicans* W h e.

Variat petalis filamentisque roseis (R. *erythrandrus* B o r b. et H o l., Syn. R. *purpureus* H o l., non al.) et habitu robustiore, turionibus sulcatis, inflorescentia ampla, floribus ceterum ut in typo albis (var. *grandis* S u d r e.

12. Folia utrinque viridia; turio angulatus glaber vel glabrescens, eglandulosus et glandulis rarissimis instructus; inflorescentia glandulis stipitatis parvis praedita; flores albi . . . 13

Folia superiora subtus ± cinerea vel griseotomentosa . . . 14

13. Foliola omnia longe petiolulata; fol. terminale e basi impressa ovatum, longe acuminatum; glandulae stipitatae inflorescentiae longiusculae; flores e minoribus; sepala post anthesin et in fructu reflexa (V.!, KV.!, DCs.!!) . . . *silesiacus* W h e

Foliolum terminale e basi cordata late ovatum subito acuminatum; glandulae inflorescentiae villo vix aequilongi; flores magni; sepala post anthesin reflexa, serius patentia (KV.!)

chlorocladus S a b r.⁵

14. Turiones angulati; germina pilosa; flores albi . . . 15
 Turiones teretes vel subteretes; germina glabra; flores pal-
 lide rosei; folia cordatorotundata vel late cordatoovata . . . 16

15. Turiones glabri vel parce pilosi; folia mediocria, viri-
 dia, subtus molliter pubescentia et sub pube incanescentia; foliolum
 terminale ex emarginata basi late ovatum longe acuminatum;
 inflorescentia subsimplex racemiformis: stipulae cum bracteis
 margine glandulosae, ceterum planta omnino eglandulosa (V.!)
pubifrons Sabr.⁶

Turiones distincte pilosi; folia magna, supra atrovirenta,
 subtus molliter canescenti-tomentosa; foliolum terminale e cor-
 data basi late vel latissime ovatum, breviter et abrupte acumi-
 natum, inflorescentia ampla; planta sparse glandulosa (Frequens P.!!,
 Sz.!!, Ba.!) *quadicus* Sabr.⁵

16. Planta eglandulosa; folia grosse et acute dentata mar-
 gine distincte crispula, adulta subtus virescentia; inflorescentia
 compacta fere aequilata; flores maiusculi (KV.!!) *crispifrons* Gáyer.

Turio eglandulosus, inflorescentia sat copiose glandulosa; folia
 etiam adultiora subtus \pm grisea, mediocriter deutata; inflorescen-
 tia pyramidalis laxa; flores e minoribus (KV.!!)

heterocladus Gáyer.⁷

17. Petiolus superne distincte canaliculatus; folia supra
 stellulato-pilosa cinerea (vel glabra: *R. Lloydianus* Gen.) sub-
 tus canotomentosa, vulgo ternata; foliolum terminale rhombeum,
 basi cuneatum; flores e minoribus, lutescenti-albidi; stamina stylis
 subaequilonga. (Locis iusolatis, inter viuenta frequens P.—Ba.!!)

tomentosus Borkh.

Quoad glandulositatem variabilis; praeterea ssp. *ancophilus* Sudre
 robustior, folia quinata, fol. terminale obovatum: Pernck!!

Petiolus superne plauus vel tantum basi parum canaliculatus;
 folia superae nunquam stellulato-pilosa; flores albi vel rosei 18

18. Turio plerumque angulatus aculeis maioribus validis;
 inter aculeos maiores et aciculos formae intermediae nullae vel
 fere nullae; folia plerumque quinata; glandulae inflorescentiae
 diametrum pedunculorum non superantes 19

Turio teres vel angulatus; inter aculeos maiores et minores
 formae intermediae copiosae; glandulae inflorescentiae plurimae
 diametrum pedunculorum distincte superantes 33

20. Aciculi tuberculiformes in turione nulli vel fere nulli
 (*Vestiti*) 21

Aciculi tuberculiformes \pm copiosi (*Radulae*) 22

21. Turio parce pilosus, glandulis sparsis longis, aculeis
 crebris rectis parum inaequalibus munitus; folia pedatoquinata,
 supra glabra, subtus cinerotoomentosa, inaequaliter et acute dupli-
 catoserrata; flores albi vel rosei. (Sec. Sabr. frequens: P.)

Cassischii Focke.⁸

Turio praeter aculeos rectos subaequales pilis brevibus glandu-
 lisque stipitatis perbrevibus munitus; folia palmatoquinata supra

glabriuscula subtus pallidiora, parce tomentosula; flores albi (St.—Bo.!!, Bo.!!) *brachytrichus* S a b r.

22. Turio angulatus 23

Turio teres; folia concolora; 31

23. Stamina stylis evidententer breviora; flores albi 24

Stamina stylos superantia; folia quinata 25

24. Turio faciebus planis, aculeis mediocribus; folia ternata, superne atrovirentia, subtus pallidiora et nonnunquam leviter griseotomentosa, duriuscula (subcoriacea); foliolium terminale e basi cordata late ovatum vel rotundatum, apice longe acuminatum, inflorescentia multiflora efoliosa; sepala post anthesin patentia (V.!!) *nigroviridis* S a b r.

Turio faciebus sulcatis; aculei in tota planta creberrimi, ii turionum validi pungentissimi; folia quinata supra lucida subtus opacovirentia, chartacea; foliolium terminale obovatum, basi rotundatum; inflorescentia elongata angusta, perfoliata; sepala post anthesin erecta (St.!!) *Baeumleri* S a b r.

25. Folia utrinque viridia 26

Folia discoloria, sepala post anthesin reflexa 29

26. Sepala post anthesin reflexa 27

Sepala post anthesin patentia vel erecta 28

27. Turio sparsissime pilosus aculeis mediocribus; foliolium terminale orbiculare vel latissime obovatum, basi emarginatum, breviter acuminatum; flores magni, albi (frequens: P.!!)

dryades S a b r.⁹

Turio abunde pilosus aculeis validis; foliolium terminale ovatum vel ovato ellipticum, basi emarginatum, longe acuminatum; flores mediocres, albi (DCs.!!) *foliosus* W h e. N.¹⁰

28. Turio valde heteracanthus aculeis maioribus validis; foliola lata se ohversim tegentia; terminale e cordata basi rotundatum, breviter acuminatum; sepala post anthesin patentia, flores rosei vel sepala erecta, flores albi (Bo.!!, Sp.!!)

thyrsiflorus W h e. N.¹¹

Turio aculeis maioribus debilibus, e basi lata subito attenuatis subulatis; foliola angusta, terminali e basi cordata ovato-ellipticum longissime acuminatum; flores albi; sepala post anthesin patentia (V.!!) *stillicidator* S a b r. et G á y.

29. Turio pilosus; foliolium terminale ovatum vel obovato-hombeum, basi fere integrum; flores albi vel pallide rosei (Frequens P.!!, Ba.!) *Radula* W h e.¹²

Turio glaber, foliolium terminale obovatum 30

30. Foliorum serratura minuta, tenuis; inflorescentia efoliosa laxa, flores rosei (Sz.!!) *aspericaulis* L é v. et M u e l l.

Folia grosse serrata; inflorescentia foliosa compacta, ± abbreviata; flores albi (Frequens P.!!, Sz.!!, Ba.!)

carpaticus B o r b. et S a r b.

Typus plantam silvestrem refert; forma in viis cavis vinetorum proveniens turionibus purpureis = *R. graniticus* S a b r.

31. Turio teres vel obtuse quinquangularis; aculei maiores e basi compressa subulati, diametro turionis evidenter breviores; folia minutissime et aequaliter serrata; foliola lata, se obversim tegentia; terminale e basi profunde cordata rotundatum, longe acuminatum;¹ inflorescentia late pyramidalis; pedunculi adpresse pilosi glandulis brevibus tomentum superantibus; flores albi; sepala post anthesin reflexa (Bo.!!) *Bollae* Sabr.

Turio teres; folia inaequaliter et grosse serrata 32

32. Aculei maiores compressi, turionis diametrum aequantes; folia laete virentia; foliolium terminale late cordato ovatum, breviter acuminatum; inflorescentia efoliosa; flores rosei; sepala viridi cana, post anthesin erecta (KV.!!)

Pantocsekianus Gáy. et Sabr.

Aculei maiores e basi compressa subulati, turionis diametro evidenter breviores; folia obscure, subtus glaucoviridia; foliolium terminale e basi impressa obovatum, abrupte acuminatum; inflorescentia elongata laxa perfoliata; flores albi; sepala virescentia post anthesin patula (KV.!!) *Endlicheri* Gáy. et Sabr.

33. Turio obtuse angulatus vel subteres aculeis maioribus validis basi compressis; inflorescentia composita ramulis mediis subcorymbosis (*Hystrices*, in ditione nostra rari) 34

Turio teres vel subteres aculeis omnibus subulatis, valde difformibus (*Euglandulosi*). 36

34. Sepala post anthesin reflexa; folia concoloria; stamina stylos superantia; ovaria glabra vel laxe pilosula (KV.!!)

Koehleri Wh. N.

Sepala post anthesin erecta 35

35. Planta viridiflavescens; folia utrinque viridia; sepala extus viridia; ovaria glabra (Bo.!!) *apricus* Wimm.¹³

Folia discoloria; sepala extus albotomentosa; ovaria dense pilosa; stamina stylis aequilonga (Bo.) *pilocarpus* Gremli.

36. Sepala in fructu reflexa; planta vivide viridis glandulis decoloribus; folia quinato pedata utrinque vivide viridia; foliola omnia manifeste petiolulata, angusta, longe candatoacuminata, inaequaliter argute serrata; terminale e basi levissime cordata anguste ovatum vel subdeltoidem; inflorescentia elongata laxa e ramis aequalibus patentibus composita; flores albi; stamina stylis virescentibus longiora (V.!!, S.!!) *posoniensis* Sabr.

Sepala in fructu erecta, rarius patula 37

37. Folia ternata; foliolium terminale exacte ellipticum, basi rotundatum, apice abrupte mucronatum; dentes minuti aequales; turio intense caesius, omnino epilosus; inflorescentia brevis, late pyramidalis; stamina stylos aequantia; flores albi; sepala erecta (V.!!, noster-var. *Kornhuberi* Gáy. et Sabr.) *Bellardii* Wh. N.

Non ut in supra 38

¹ Exacte Tiliae platyphyllos formam referens.

38. Glandulae, seti glanduliferi. aculeique flavescentes; flores albi; sepala vulgo erecta 39
 Glandulae, seti aculeique purpurei vel purpureoviolacei; sepala erecta (Secus rivulos silvestres frequens) *hirtus* W. K.

1. Flores laete rosci; turio epilosus; inflorescentia laxa pauciflora planta gracilis humilis (*R. purpuratus* S u d r e, sensu latiore) 2

Flores albi 3

2. Stamina stylos superantia vel iis aequilonga; folia subtus secus nervos principales laxe bifariam pilosa (KV !!) . . . *circacoides* G á y e r.

Stamina stylis breviora; folia parce striguloso-pilosa (V.!!) *brumalis* S u d r e.

3. Stamina stylos superantia 4

Stamina stylis breviora 8

4. Foliola lata, se obversim tegentia; terminale obovato orbiculare, cordatum, minute et aequaliter serrulatum (Bo.!!, S.!!) *hercynicus* G. Br.

[Variat aculeis ± pallidis: *R. begoniaefolius* Hol.: Z. et foliis subtus glaucis: *R. hirtus* var. *cocrulescens* S a b r.: KV. !]

Foliolum terminale ovatum vel obovatum latitudine longius, vel si latiusculum, serratura inaequalis et grossa (*R. hirtus* sensu strictiore) 5

5. Turio distincte pilosus; foliolum terminale late ovatum, emarginatum 6

Turio glaber vel glabrescens 7

6. Inflorescentia inermis vel parum armata. (Bo.!!) *hirtus* W. K.

Inflorescentia aculeis crebris validis armata (V.!!) *offensus* P. J. M u e l l. ¹⁴

7. Serratura tenuis; turio pruinosis; folia, saltem juvenilia subtus glaucidula (KV.!!) *glaucinellus* S u d r e ¹⁵

Grosse et inaequaliter serrata; turio non pruinosis; folia utrinque viridia. (Bo.!! Sz.!!) *trachyadenes* S u d r e.

8. Folia ternata, dura; foliolum terminale orbiculare, emarginatum, acuminatum, breviter petiolulatum (Ba.!, Pernek!!). *crassus* H o l.

Foliolum terminale ovatum vel obovatum (*R. Güentheri* s. l.) 9

9. Turio distincte pilosus 10

Turio glaber vel glabrescens 14

10. Serratura profunda inaequalissima, dentes quasi compositi; inflorescentia laxa elongata effusa foliosa; styli purpurei (Bo.!!) *arachnites*

B o u l. et P i e r r.

Serratura aequalis, minuta vel medioeris 11

11. Foliolum terminale obovatum, breviter acuminatum; serratura tenuis 12

Foliolum terminale ovatum; styli rubri. 13

12. Styli rubri (Sz.!!). *minutidentatus* S u d r e.

Styli virescentes; inflorescentia multiflora pyramidalis (Ba.!!) *bazinnensis* S a b r.

13. Folia utrinque viridia (KV.!! Bo.!!) . . . *Guentheri* W h. N.

Folia discoloria, subtus + cinerascens (Sz.!!) *plusiacanthus* B o r b. ¹⁴

14. Folia coriacea, nitentia; inflorescentia elongata angusta perfoliata glandulis atropurpureis densissime obsita; styli virescentes (Z.)

erythrostachys S a b r. ¹⁷

Folia tenuia, atrovirentia; inflorescentia laxa, effusa, foliosa; styli rubri vel virescentes (Bo.!!) *nigritus* S a b r.

39. Pedicelli sepalaque aculeis crebris, acicularibus et glandulis longis obsita (secus rivulos silvestres) *rivularis* M u e l l.
et W i r t g.

1. Turio pruinosis, glaber; foliolum terminale late ellipticum vel fere rotundatum, basi cordatum, acumine brevi imposito; inflorescentia ampla pyramidalis foliosa; sepala post anthesin patentia; petala virescenti-alba; stamina stylos superantia. (V.) *vindobonensis* S a b r. et H B r.¹⁷

Sepala post anthesin erecta; foliolum terminale acuminatum 2

2. Turio distincte pilosus; inflorescentiae rachis ± pilosohirsuta 3

Turio fere glaber; inflorescentiae rachis parum pilosa 8

3. Foliorum serratura grossa, inaequalis 4

Foliorum serratura tenuis, vulgo aequalis 5

4. Stamina stylos superantia (R.!!) *incultus* M u e l l. et W i r t g.

Stamina stylis breviora (V.) *grosseserratus* S a b r.

5. Stamina stylos superantia 6

Stamina stylis breviora 7

6. Folia utrinque viridia; foliolum terminale ovatum, emarginatum acuminatum (Apud nos?) *rivularis* M u e l l. et W i r t g.

Folia subtus molliter pilosa; foliolum terminale suborbiculare, cordatum, acuminatum (V.!) *Progelii* S a b r.

7. Turio non pruinosis; folia utrinque viridia; planta parum rufes. cens (Z.!! Bo.!!) *Bayeri* F o c k e¹⁹

Turio pruinosis; folia subtus glauca; planta viridiflavescens (KV.!!) *glaucidulus* S a b r.²⁰

8. Stamina stylis breviora (Ba.!!) *horridulus* P. J. M u e l l.

Stamina stylos superantia 9

9. Foliorum serratura grossa; foliolum terminale ovatum; inflorescentia ampla gracilis laxa, e ramulis elongatis patulis composita (Z.: Bilderbaum) *longiramulus* S a b r.

Foliorum serratura tenuis, aequalis 10

10. Foliolum terminale ovatum (Z. Sp.!!) *subaculeatus* B o r b.

Foliolum terminale obovatum (Sz.!!) *Georgii* S a b r.

Pedicelli sepalaque glandulosa, sed inermes vel parum aciculata (secus rivulos silvestres vulgo gregatim proveniens) *serpens* W h e.

1. Planta pallide viridis; turio cum ramis molliter albidovillosulus; stamina stylis breviora (Sz.!! Ba.!) *chlorostachys* P. J. M u e l l.

Turio pilosus vel glaber 2

2. Turio pilosus 3

Turio glaber; rachis parce pilosa vel non; inflorescentia brevis 5

3. Stamina stylos superantia (Z. R.) *serpens* W h e.

Stamina stylis breviora 4

4. Foliolum terminale late cordato-ovatum (St.—Bo.!! V.!!) *obrosus* P. J. M u e l l.

Foliolum terminale anguste ovatum vel obovatum (V.!!)

brachyandrus Greml.!

5. Stamina stylos superantia 6

Stamina foliis breviora 8

6. Foliolum terminale orbiculare, cordatum, abrupte et breviter acuminatum (V.!!) *humorosus* P. J. Muell.

Foliolum terminale ovatum vel ellipticum, leviter emarginatum, acuminatum 7

7. Folia utrinque viridia (Ba.!!) *leptadenes* Sudre.

Folia subtus glaucescentia (Pf., R.) *lividus* G. Br.

8. Folia grosse et inaequaliter serrata (Sz.!!)

oreades Muell. et Wirtg.

Folia minute et aequaliter serrata 9

9. Foliolum terminale ovatum vel breviter obovatum, emarginatum (S.!!) *longiglandulosus* Sudre.

Foliolum terminale anguste oblongum, basi integrum (Ba.!!)

fleuriramus Sudre.

Jegyzetek.

¹ Syn.: *R. suberectus* And. — Focke-nek Asch. Gräbn. Syn.-ban (VI. 455.) nyilvánított ama véleményére, hogy ez a faj Magyarországon nem fordul elő, már Sabr. reflektál „Die Bromb. d. Oststeierm.“ c. dolgozatában (OeBZ. 1905), ahol hivatkozik arra, hogy ő ezt a fajt már a Verh. z. b. Ges. Wien, XXXVI. (1886, 96. o. közölte a Kis-Kárpátokból. A *R. nessesensis* azonban az ország területén a Kis-Kárpátokon kívül más helyekről is ismeretes: Trencsén megye (H o l u b y MBL. 1916, 225.), Nyitra megye, Stara Huta Tavarnok mellett: Scheffer József exs.!), Esztergom megye (Schullerberg ad Huta: Borb. ap. Schilb. Oe. B. Z. 1885, 444.), Borsod megye (Bükkbégység: Prodan Bot. Közl. 1909, 12.), Borbás Erdélyből is közli (Előpatak, Büdöshegy: OeBZ. 1885, 75.), a noricumi flóraterrületen, Vas és Sopron megyében pedig a *R. nessesensis* a legelterjedtebb *Rubus*-fajok közé tartozik.

² A *R. plicatus* sarjai a Morvamező homokján nem mutatják mindig világosan a Suberecti-jelleget s a növény ilyenkor a *Corylifoliü*-csoporthoz emlékeztet. A zöld esészelevelek, a termőszálakkal egyenlő hosszú porzók azonban ekkor is azonnal nyomra vezetnek. — Focke szerint (i b. 460. o.) ez is hiányoznék Magyarország flórájából. Borbás zalaíriai adatához (OeBZ. 1885, 76.) nem tudok ugyan hozzászólni, de pl. H o l u b y adata (Beczko és Szelez közölt: Fl. Trencs., 4. Teil, 1888, 134.) megerősítést nyer nem csupán a morvamezei, hanem a szomszédos turómezejei előfordulásban is (Sztrecsényi szoros: Margittai exs.).

³ Syn.: *R. Vestii* H o l MBL. 1916, 225. — Árnyékos helyeken a virág színe élénk rózsaszínű is lehet. Ez a *R. porphyropetalus* Borb. et W a i s b. OeBZ. 1893, 319. (v. sp. auth. e Velen!). — A *R. thyrsanthus* sarja kopasz s a leveletlen virágzat mellett főleg ez a bélyeg különbözteti meg a nyugati *R. phyllostachys* P. l. Muell.-től. Ezért figyelmet érdemel a var. *pubibundus* G á y e r in sched., turionibus rubentibus pilis brevibus abunde vestitis, floribus ut videtur, constanter roseis (in valle Stara Voda prope Izbég comit. Pest: D e g e n!).

⁴ A *R. Vestii* Focke-t itt abban az értelemben veszem, melyben azt Focke Syn. Rub. Germ. p. 154. eredetileg vette s amelyben azt egyebek között Halácsy Oest. Bromb. és Sndre Rubi Eur. is tárgyalja. Az újabb *R. Vestii* Focke in Asch. Gräbn. Syn. VI, 458. nem ez a növény s miként Hayek valószínűleg helyesen véli, a *R. altissimus* Fritsch-sel esik össze. A *R. altissimus* Fritsch a *R. sulcatus*-hoz áll legközelebb s ettől csupán dúsabb virágzatában s alul kissé molyhos leveleiben különbözik. A *R. thyranthus*-tól, mellyel első tekintetre összetéveszteni lehetne, zöld csészelevelei és szétterpedten megmaradó porzószállai nyomban elválasztják. A *R. altissimus* az országban is terem (Vas megye: Szentgotthárd Várhegyén!) s valószínűleg a közegi *R. sulcatus* var. *subreclinatus* Borb. et Waisb. OeBZ. 1893, 319. is idetartozik.

⁵ A *R. chlorocladus*-t és *R. pubifrons*-t csak herb. példákából ismerem s végleges ítéletet rendszertani helyzetükről és értékükről nem mondhatok. Úgy látszik azonban, hogy a *R. silesiacus*-hoz, illetőleg *quadicus*-hoz közel állanak. S a br.-nak a Verh. z. b. Ges. Wien, 1904, 544. o. kifejezett azt a nézetét, hogy a *R. pubifrons* = *quadicus* × *suberectus*, az eredeti példa vizsgálata alapján nem oszthatom s úgy hiszem, hogy S a br.-t e magyarázatnál inkább az az újabbban vallott véleménye vezette, hogy a *Silvatici*-esoportha tartozó valamennyi faj hibridus eredetű (v. ö. a Mitt. naturw. Ver. Steiern., 1915, 254—255. és 260. o). Ez persze általánosságban nem is olyan valószínűtlen. Mert amily könnyűséggel lehet pl. a mi flóránkban valamely vadszedernek a Suberecti-, Discoloris-, Tomentosi-, Radulae-, Euglandulosi-esoporthoz való tartozását megállapítani, annyira összezavarják a természetes határvonalakat a *Silvatici*-esoporthoz tartozó fajok. Mindazonáltal ezeknek legtöbbjét hibridus eredetre csak úgy lehet visszavezetni, ha feltételezzük, hogy hibridus eredetük nagyon messze múltba nyúlik vissza. Recens fajokból való származásukat bajos kimutatni és sok esetben, ha mégis hibridus eredetre akarunk gondolni, legfeljebb csak az egyik parensre következtethetünk, de a másikra nézve megakadunk (pl. *R. crispifrons* — *macrostemum*; *R. heterocladus* — *Ralula*).

⁶ Syn. *R. villicaulis* et *hypoleucus* S a br. prius; *R. macrophyllus* Hol.; verosimiliter etiam *R. macrophyllus* Aust. ap. Hal. Oest. Bromb. e Hainburg.

⁷ Halácsy herb.-ban (Zool.-bot. Ges. Wien) van egy *R. heterocladus* S a br.-nak jelzett pozsonyi növény, mely akkor került kezembe, mikor a Supplem. fl. poson. kézírata már elkészült. S a br. ezt a nevet sehol sem publicálta s az ő herb.-ban (Hofmuseum, Wien) e növényt, mely az én *R. heterocladus*-ommal nem azonos s melyet a *R. silesiacus* alakkörébe tartozónak vélek, nem találtam.

⁸ Sensu Sndre Rubi Eur., non Focke in Asch. Gräbn. Syn.

⁹ Syn.: *R. Ebneri* S a br. prius, non Kern.

¹⁰ E faj típusának már rendkívül erős tüskéi miatt sem felel meg, de még további megfigyelésre szorul.

¹¹ Alakköre vidékünkön további tanulmányozást igényel.

¹² Syn. *R. rudis* Hol. MBL. 1916, 225. sec. exs.!

¹³ A pozsonyi növény turione glabro, inflorescentia fere pilosa, stylis stamina superantibus etc. további vizsgálatot igényel.

¹⁴ Feltűnő eltérése a var. *coerulatus* m., turione ramisque glaucis, foliis supra obscure viridibus, subtus glaucis et tomento brevissimo obtectis, aculeis pallidis, glandulis autem laete purpureis (St.—Bo.!!)

¹⁵ Syn.: *R. Guentheri* var. *pruinosa* U t s c h : Sabr. Verh. Ver. Pressburg, 1887—1891, p. 8.

¹⁶ S e n s u B o r b. MBL. 1903. 334. (*Erythrothyrsi*).

¹⁷ S a b r. Verh. z. b. Ges. Wien, 1886, 90. szerint: turio dense pilosus; S a b r. Mitt. naturw. Ver. Steierm., 1916, 270. szerint: turio glaber vel glabrescens. Valószínű tehát S u n d r e nézete, mely szerint S a b r. eleinte a *R. arachnites*-t is idevonta.

¹⁸ Feltűnő alak, melynek Pozsony vidékéről való példányát nem láttam s melyet csak mint lehetséges előfordulást, B o r b á s közlése (MBL. 1903) alapján veszek fel.

¹⁹ A *R. populifolius* S a b r. OeBZ. 1892, 56. ennek alakjai közé tartozik.

²⁰ S a b r. herb.-ban a *R. durotrigum* M u r r.-val egyesítette, de ettől már szőrös sarja elválasztja.

Kétesek maradnak (Dubii remanent):

Rubus Bayeri var. *cordifrons* B o r b. ap. S a b r. Verh. z. b. Ges. Wien, 1886, 92. — *R. laetevirens* P r o g.: S a b r. ibid. p. 91 (sokféleképen értelmezett név). — *R. serpens* var. *roridissimus* S a b r. Verh. Ver. Pressbg. 1887—1891, p. 9. — *R. brachyandrus* ssp. *renifrons* S a b r. OeBZ. 1892, 55. — *R. asclepiadeus* B o r b. b) *R. polycardius* B o r b. et S a b r., MBL. 1903. 337.

II. Hybridi.

A) Hybridi *R. caesii*:

1. *R. caesius* × *idaeus* (= *R. pseudocaesius* W h e N.), Grinád (*Holuby!*).

2. *R. caesius* × *sulcatus* (= *R. grandifrons* B o r b.). P v.

— 3. *R. caesius* × *plicatus* (= *R. bahusiensis* S c h e u t z), D C s !!

4. *R. caesius* × *macrostemon* (= *R. Holandrei* P. S. M u e l l., *R. macrostemonoides* F r i t s c h. *R. semidiscolor* et *R. pseudo-Wahlbergii* S a b r., *R. dumalis* H a l.) P v.!! Sz.!! B a.! in vinetis frequens et planta nomine *R. dumetorum* salutata plerumque ad hanc combinationem pertinet. — 5. *R. caesius* × *moestus* (= *R. clypeatus* S a b r.), P v., P f., B o. — 6. *R. caesius* × *candicans* (= *R. virgultorum* P. J. M u e l l., *R. hemithyrsoideus* K r a u s e, *R. Laschii* F o c k e, *R. macrocladus* S a b r.), Z., R., L.!! — 7. *R. caesius* × *thyrsanthus* (= *R. ambifarius* P. J. M u e l l., *R. Schnelleri* H o l.), D.!! Z.!

8. *R. caesius* × *tomentosus* (= *R. agrestis* W K., *R. althaeifolius* H o s t, *R. semicinereus* B o r b., *R. Borbásianus* S a b r.), P v.!! Sz.!! B a.! frequens.

9. *R. caesius* × *posoniensis* (= *R. semiposoniensis* G á y, et S a b r.), S.!! — 10. *R. caesius* × *hirtus* (= *R. Villarsianus* F o c k e), D.!! — 11. *R. caesius* × *rivularis* s. l. (= *R. Holubyanus*

Sabr. var. *viridior* Sabr.), V.!! — 12. *R. caesius* × *Progelii* (= *R. valligenus* Sabr.), Bo.!! V.

B. *Hybridi R. tomentosus*:

13. *R. tomentosus* × *macrostemon* (= *R. thamnophilus* Rip., *R. medioximus* Sabr., *R. pseudotomentosus* Sabr., *R. Rózsayanus* Sabr.).¹ Pv.!! Sz.!! frequens. — 14. *R. tomentosus* × *candicans* (= *R. podhradiensis* Hol), Sz.!! — 14/b. *R. tomentosus* × *candicans* var. *erythrandrus* (= *R. tomentosus* × *purpureus* Hol. in sched.), Sz.!

15. *R. tomentosus* × *crispifrons*, KV.!!

16. *R. tomentosus* × *hirtus* (= *R. Kodruensis* Simk: Sabr. OeBZ. 1892, 54 = *R. danubialis* Borb. OeBZ. 1892, 289, nomen solum, MBL. 1903, 337.), St.—Bo.!! Pf. — 17. *R. tomentosus* × *brachyandrus* (= *R. subreticulatus* Borb. et Sabr.), Z. — 18. *R. tomentosus* × *Bayeri* (= *R. Ampelopsis* Sabr. et Borb.), Sz. — Cfr. etiam no. 8.

C. *Hybridi R. sulcatus*.

19. *R. sulcatus* × *thyrsanthus* (= *R. hylaeus* Sabr.), V.!! — 20. *R. sulcatus* × *candicans* (= *R. incertus* Hal.), Rw.!! KV.!! — 20/b. *R. sulcatus* × *candicans* var. *grandis*, V.!! — 21. *R. sulcatus* × *Vestii* (= *R. subdolos* Sabr. 1891, *R. Szabói* Sabr. quoad pl. poson. non Borb., *R. papyraceus* Sabr., non Boul., *R. papyraceiformis* Sudre.),² V., Rw.!! Sp.!! KV.!! — Cfr. etiam no. 2.

D. *Hybridi ceteri*.

22. *R. macrostemon* × *Vestii* (= *R. Wiesbaurii* Sabr.), KV.!

23. *R. quadicus* × *dryades* (= *R. eremophilus* Sabr.), V.!!

24. *R. carpaticus* × *dryades* (= *R. brevicuspis* Borb. et Sabr. pro var. *R. carpatiei*), Z.!!

25. *R. Baumleri* × *serpens* (= *R. lucidulus* Sabr. pro var. *R. lamprophylli*), St.!!

Jegyzetek.

¹ A leggyakoribb fajvegyületek egyike, mely helyenkint, pl. Szentgyörgy szőlői között nagyon jellemzőleg lép fel s dús virágzása mellett állandó meddőségével feltűnő. Alakjai változatosak s néha jóformán csak a megrövidült porzószálak és a meddőség árulják el, hogy nem *R. macrostemon*-nal, hanem *R. tomentosus* × *macrostemon*-nal van dolgunk, így pl. a *R. Rózsayanus* esetében, ahol azonban a sajátzerű levélalak is komplikálja a dolgot. Măskor az ék alakú felső levelkék bizonyítják a *R. tomentosus* behatását s bizonyára ilyen a *R. macrostemon* var. *cuneifrons* Borb. Bal. fl. is.

² A *R. papyraceus* (*sulcatus* × *Vestii*) Sabr.-t és a *R. Szabói* Sabr.-t (non Borb.) azonos növénynek tartom. Mindegyikből eredeti példákat láttam s a növényt a természetben is megfigyeltem. Röviden úgy lehetne jellemezni: *R. Vestii* erőteljesebb termettel, erősen leveles virággal s a *R. sulcatus* fogazatával. Az üllő glandulák száma a sarjon eléggé nagy. Az igazi *R. Szabói* Borb., melyet eredeti lelőhelyén, Szentgotthárd Várhegyén megfigyeltem, egészen más növény és a *R. macrostemon*-hoz áll

közelebb. A pozsonyi növény nomenclaturája ezek után a következő: Mivel a legrégebbi név, a *R. papyraceus* Sabr. OeBZ. 1891, 376 a más növényre vonatkozó, de még régebbi *R. papyraceus* Boulay miatt nem maraghat érvényben, a *R. Szabói* Borb. elnevezés pedig más növényt jelent, feléled a Sabr.-tól a pozsonyi *R. Szabói* jelzésére egyidőben használt s az OeBZ. 1891. 377. o. synonymon gyanánt közölt *R. subdulus* Sabr, név, amely tehát az újkeletű *R. papyraceiformis* Sudre nevet megelőzi.

Kétesek (Hybridi dubii).

R. sulcatus × *macrostemon* (= *R. menyházensis* Simk.; Sabr. OeBZ. 1891. 376) V. — Sudre szerint Simk. eredeti növénye = *R. thysanthus*, tehát nem a jelzett fajvegyülék.

R. adulterinus Sabr, OeBZ. 1892, 23 (= *Bayeri* × *quadicus* ?), P.

R. Sabranskyi Borb. ap. Sabr. Verh. z. b. Ges. Wien, 1886, 94. (= *tomentosus* × ?), Modor: Harmonia.

R. caesius × *dryades* és *caesius* × *quadicus* Sabr, Verh. Ver. Pressbg 1887—91, p. 15 nomina nuda, Mindhárom faj gyakoriságánál fogva azonban a valószínűség megvan.

R. dryades × *thyrsoiflorus* Sabr. l. c. p. 12 et 15, nomen nudum: Bo. Valószínű, hogy a *R. thyrsoiflorus* nak a Sp. és Bo.-ban termő fehérvirágú alakjára vonatkozik, mely széles levélkiével *dryades*-szerű, de felállól kelyhenél fogva a *R. thyrsoiflorus*-hoz tartozik.

R. orcogeton Focke: Sabr. OeBZ. 1892, 90, St., D.; mivel ez = *R. caesius* × *Kochleri*, ez az utóbbi azonban vidékiünkön igen ritka, az adat lihetőleg a *caesius* × *hirtus*-ra vonatkozik.

Irodalom. (Litteratura.)

Sabransky, dr. H.: Über eine neue Brombeere d. Kl. Karp. (Verh. Ver. Pressbg. 1884—1886, p. 1). — Beitr. z. Brombeerenfl. d. Kl. Karp. (Verh. z. b. Ges. Wien, 1886, p. 89). — Zwei westung. Bromb. (OeBZ. 1886, p. 189). — Eine neue Bromb. d. Kl. Karp. (DBM. 1886, p. 5). — Batogr. Miscellanea (DBM. 1889. p. 129; 1890, p. 5; 1892, p. 72), — Über *Rubus nigroviridis* Sabr. (Verh. Ver. Pressbg., 1890, p. 2). — Weitere Beitr. z. Brombeerenfl. d. Kl. Karp. (OeBZ. 1891, p. 375; 1892, p. 20), Kl. Beitr. z. Flz. Posoniensis (Verh. Ver. Pressbg., 1908). — Jegyzetek néhány kiskárpáti szederfajról (MBL., 1916, p. 54). — Elszórt vonatkozás van a következő közleményekben: Beitr. z. Fl. der Oststeiermark (Verh. z. b. Ges. Wien, 1904, p. 537: *R. pubifrons* új magyarázata). — Die Bromb d. Oststeiermark (OeBZ., 1905, p. 315: *R. nessensis* előfordulása; *R. Bollae* system. helye). — Beitr. z. *Rubus*-Flora der Sudeten u. Beskiden (OeBZ., 1912, 122: *R. longiramulus* helyesbített leírása). — Pozsonyi botanikus nevét viseli, de nem pozsonyvidéki növény a *R. Lumnitzeri* Sabr.¹

¹ Sabr. munkáinak felsorolását egyéenként a Verh. z. b. Ges. Wien, 1917, 218—219. o. tartalmazza (Hayek Nachruf für dr. H. S.). A felsorolás kiegészítendő a következővel: Pózsony környékének rózsái (Magy. Növ. Lapok, 1886, p. 49—55; cfr. etiam. Borb. in OeBZ. 1886, p. 244—245; Refer. H. Braun in Magy. Növ. Lapok 1886, 118).

Holuby, J. L.: Kl. Beitr. z. Fl. d. Pressburger Comitates (Verh. Ver. Pressbg., 1900, p. 29). — Aus der Flora von Bazin (MBL., 1916, p. 225).

Borbás, dr. V.: A mirigyos szedrek eltérései szürkellő vagy fehérő molyhos levelekkel (MBL., 1903, p. 333).

Gayer, dr. Gy.: Supplementum florum posoniensis (MBL., 1917, p. 38).

Die Durchforschung der ungemein reichen Brombeerenflora der Kleinen Karpathen ist noch bei weitem nicht abgeschlossen und es kann eigentlich nur der von Dévény über Pozsony bis Szentgyörgy sich hinziehende Teil als gründlich durchforscht bezeichnet werden. Trotz alledem haben auch die bisherigen Ergebnisse einen derartigen Formenreichtum und eine so grosse Zahl endemischer Formen zutage gebracht, dass es notwendig erscheint, die bisherigen Resultate in übersichtlicher Form zusammenzufassen.

Diesem Zwecke entsprechend gebe ich vorerst einen Bestimmungsschlüssel der Arten und der kleineren systematischen Einheiten in lateinischer Sprache (siehe Seite 45), und lasse dann eine Aufzählung der Hybriden nachfolgen (siehe Seite 55). Aus dem Vergleiche der beiden Verzeichnisse geht hervor, dass die Bastardierung in unserem Gebiete einen bedeutenden Anteil an dem Formenreichtum hat, dass aber andererseits die überwiegende Mehrzahl der Bastarde sich auf die Beteiligung einiger weniger Arten (*R. caesius*, *R. tomentosus*, *R. sulcatus*) zurückführen lässt. Auch haben dementsprechend die hybriden Formen in der Mehrzahl ihre Standorte in den Hohlwegen und Hecken der Weinberge und in der Nähe der Ebene, während jene Typen, die auf Kreuzung nicht zurückgeführt werden können, sich an den schattigen Quellenläufen der Gebirgstäler ansammeln.

Die Hybriden in einen Bestimmungsschlüssel aufzunehmen, erscheint nicht recht möglich. Manche derselben (z. B. *R. caesius* × *tomentosus*) haben einen schier unbegrenzten Formenreichtum. Auch kann der grösste Teil der Bastarde bei einiger Übung leicht als solcher erkannt werden. So zum Beispiel vererbt *R. caesius* die lanzettlichen Nebenblätter konsequent auf seine Hybriden, und es deutet die Anwesenheit dieses Merkmales fast stets auf die Beteiligung von *R. caesius* hin. Die Bastarde des *R. tomentosus* mit den Arten der *Discolores*-Gruppe sind durch Brachyandrie und mehr-weniger grosse Sterilität, häufig durch elfenbeinweisse (nicht reinweisse) Blüten, jene mit den *Glandulosen* durch unterseits weissliche Blätter und meist schmale, kleinblütige Blütenstände, und im allgemeinen durch das häufige Vorkommen von Sternhaaren ausgezeichnet. Die Bastarde der *Suberecti* mit den *Discolores* haben kräftige, mehr weniger aufrechte Schösslinge, unterseits den Filz verlierende und grünliche Blätter, dann in der Regel eine stark beblätterte Infloreszenz und aussen weissliche (nicht grüne) Kelche. Im allgemeinen sind die meisten Rubi hybriden Ursprunges durch die mehr-weniger grosse Sterilität gekennzeichnet.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1919

Band/Volume: [18](#)

Autor(en)/Author(s): Gayer [Gáyer] Julius [Gyula]

Artikel/Article: [Pozsony környékének szedrei. Rubi posonienses. 40-54](#)